

SMRT HIPSTERA

Otišao sam na panel-diskusiju časopisa *n+1* pod nazivom „Ko je bio hipster?“ („What Was the Hipster?“) koja se održala u subotu u Nju skulu, ali sam odatle izašao poprilično neispunjen. Nije bilo predstavljeno mnogo dokaza da je hipsterizam zapravo prošao – niti da je on proizvod određenog istorijskog trenutka – a nije ponuđena ni bilo kakva teorija o onom što bi ga moglo zameniti. Učesnici se nijednog trenutka nisu zapravo potrudili da daju stabilnu definiciju hipstera, uprkos hrabrom pokušaju urednika *n+1* Marka Grajfa u njegovom uvodnom izlaganju. On se pita da li je model hipstera iz 1999. godine koji obožava „belo smeće“ (onaj koji nosi kačkete, sluša rednečku¹ muziku i valja se u estetici izvedenoj iz mahom hipotetičke i izmišljene rekonstrukcije sobe za snimanje amaterskih porniča iz sedamdestih), bio istinski hipster, jedini koji zaslužuje da nosi to ime, baš kao što su pedesetih i šezdesetih samo oni koji su odgovarali karikaturnom liku Majnarda Dž. Kerbsa bili pravi bitnici, a arivisti u San Francisku 1967. jedini pravi hipici.

Ili je hipster neka vrsta permanentnog kulturnog posrednika u hiper-posredovanom kasnom kapitalizmu, koji rasprodaje alternativne izvore društvene moći koje su razvile grupe autsajdera – baš kao ono što je original „Belih crnaca“ na koji se Norman Mejler poziva učinio originalnim „hipsterima“, iz vremena pre nego što je to postao pogrdan naziv, crncima koji su tražili načine društvenog izražavanja koji bi mogli da posluže kao izvor ponosa, moći i ujedinjenja i kao perjanice otpora? Hipsteri su infiltratori koji kvare otpor, hladnokrvni kolaboratori i špijuni.

Ovo mi se učinilo kao veoma zanimljivo pitanje: da li su grupe autsajdera te koje omogućavaju stvaranje novih oblika kulturnog kapitala? Te, stoga, da li su hipsteri uvek neopodhodni odgovarajućim vlastima? U beskrajnom ponavljajućem šablonu kooptacije, hipsteri možda služe kao agenti akcionara u utvrđenoj kulturnoj hegemoniji, prisvajajući nove oblike kulturnog kapitala, isporučujući ih mejnstrim medijima u komercijalnom obliku i otimajući grupama njihovih tvoraca (u najboljem slučaju, ako ne i njihovim tvorcima) pravo na moć i slavu i ujedinjenje i oblike otpora.

Kao što je Grajf pomenuo u svom govoru, hipsteri služe kao „otrovni“ provodnik između marketinške mašinerije i ulice. Da li internet ugrožava zgodnu vezu između moćničkih grupa i njihovih hipsterskih podanika, ili obezbeđuje da se krug svaki put zatvori, gurajući otpor još dalje u ilegalu, možda u oblast gde se ne može javno izraziti ni u jednoj formi koja već pre toga nije prisvojena? (Može li se izvesti značajna pobuna na Fejsbuku?) Džejs Klejton, jedan od govornika na diskusiji, pokrenuo je temu o tome kako se činilo da internet podstiče globalizovani brend hipstera koji javnosti otkriva organske lokalne scene ili ih

---

¹ Eng. *redneck* – obično pogrdan naziv za belca, pripadnika radničke klase sa ruralnog američkog Juga. (Prim. prev.)

proglašava zastarelim. Koliko sam razumeo, njegova poruka je da je internet postavio međunarodno prepoznavanje kao simbol značaja za kulture koje su nekada bile odvojene i nepriznate od strane angloameričkih medija. Oni koji uživaju u takvom prepoznavanju i pospešuju ga jesu hipsteri na mestima kao što je Peru.

Bio sam spreman za dublje istraživanje ideja kojima je otpočeo panel, ali taj razgovor se nikad nije poveo. Zbrka koju nosi grupna diskusija na panelu verovatno je bila neizbežna. Nemoguće je uspostaviti objektivnu distancu od hipsterizma; ako vas taj fenomen zanima dovoljno da ga analizirate i diskutujete o njemu, već se nalazite negde u kontinuumu hipsterizma i u pokušaju da sa sebe sperete njegovu „ljagu“ – kako je zabeleženo u najavi događaja koju je objavio časopis *n+1*. Svima nam je išlo u korist da hipstera definišemo kao „nešto što nisam ja“. Mislio sam da će to biti suština diskusije, paradoksi te očigledne istine. Insistirajući na sopstvenom odbacivanju hipsterizma, mogli bismo sebe dovesti do novih načina sagledavanja sopstvenog identiteta – ali kakva korist od njih, ako su oni u svakom trenutku zreli da postanu novi vidovi hipsteraja? Kakva je korist od toga što si uvek nekoliko koraka ispred, ako i dalje ostaješ na stazi hipsterizma? Kako da izađemo iz te trke, da prestanemo da se brinemo koliko smo „hip“, kolika je opasnost da se naše voljene predstave o sebi pretvore u kliše protiva naše volje?

Čini mi se da problem sa hipsterima leži u načinu na koji oni svode posebnost bilo čega što bi vas moglo zanimati ili čime se bavite, na isti užasni zajednički imenilac toga koliko se smatra da je to nešto „kul“. Sve postaje samo još jedna oznaka ličnog identiteta. Tako nam hipsterizam nameće osećaj tereta identiteta, stalne potrebe da se on doteruje, makar samo da bismo izbegli da ličimo na hipstere. Ali, postoje li zapravo hipsteri, ili samo sveopšti strah od njih? Mržnja prema hipsterima je možda starija i od njih samih. Možda ih taj kolektivni strah i prezir stvaraju, baš kao što su vreme Crvene panike svi svuda videli komuniste, ili kao što je štazi od svih napravila špijune. Kasni kapitalizam je učinio da se svi plašimo da ne postanemo hipsteri, i time, donekle, učinio da to i postanemo.

Hipster je onda babaroga koja nam ne da da se previše ugnezdimo u svom identitetu, tera nas da idemo napred u nove trendove, tera nas da trošimo „kreativnije“ i otkrivamo nove stvari koje nisu postale „lejm“ i hipsterske. Nastavljamo da trošimo sve više i sve kavičnije, a ipak, čini se da su za to uvek krivi hipsteri, a ne mi sami.

Moramo početi od premise da se hipster definiše nedostatkom autentičnosti, utiskom kašnjenja na scenu, ili činjenicom da njegov dolazak formira scenu – transformiše ljude koji se bave svojim poslom u samosvesnu scenu, nešto što drugi analiziraju i iskorišćavaju. Hipster je osoba koja se pojavljuje i uništava stvari – onda možete početi da se pitate zašto ova osoba postoji, da li je neizbežna, može li se zaustaviti i na koji način. Prisustvo hipstera naročito stvara iluziju bivanja unutar i izvan, i ideju da će drugi platiti tu privilegiju da ih se isprati kroz kapiju.

Publika nije videla kao izazov potragu za stabilnom pozicijom iz koje bi se mogao kritikovati hipsterizam; ignorišući je, nije uspela da se izdigne iznad poza samoodbrane i projekcije. Umesto toga, kada su članovi publike počeli da doprinose diskusiji, to je zvučalo faktički i optuživački, kao da su se mnogi okupili da bi optuživali druge da su hipsteri, ili bar da se narugaju časopisu *n+1* zbog njegove pretpostavke da je na neki način izbegao hipsterizam, i da se narugaju njegovim urednicima u lice i pokažu im kako su oni sami zapravo

pretenciozni hipsteri. Činilo se kao da žele da žigošu $n+1$ kao hipsterski instrument, kao nešto što ne uspeva da izbegne zamku koju ponekad kao da želi da postavi drugima. Jedan posetilac je pitao urednika časopisa $n+1$ da li se plaši da će časopis dobiti previše čitalaca jer navodno ima onih kojima bi trebalo zabraniti da se pretplate, jer bi narušili ugled brenda. Pomalo neobjašnjivo, ova „pogrešna“ sorta čitalaca je u glavi osobe koja je postavila pitanje povezana sa Slavojem Žižekom, njegovom popularnošću među onima koji se gađaju imenima filozofa, i njegovim navodnim nihilizmom. Možda je pitanje trebalo da glasi – da li se $n+1$ plaši da će postati previše „trendi“ i stoga ranjiv za besmislene nerazumne napade kojima je i sam Žižek izložen od strane takvih kao što je osoba koja je postavila ovo pitanje.

Jedva приметna atmosfera samozadovoljnosti koja se nekako podrazumeva na post-hipsterskoj konferenciji postajala je sve osetnija, a prećutni i neophodni dogovor da se terminologija koristi dosledno kako bi se išlo napred, zanemaren je. Neki su, izgleda, pobrkali hipsterizam sa umetničkom avangardom, dok su to, zapravo, po definiciji, dva suprotna termina (u svakom slučaju, po mojoj definiciji, i po bilo kojoj koja hipstera čini nezavisnim predmetom analize).

Bilo je nešto diskusije o hipsteru kao otelovljenju postmodernizma kao ugašenoj sili, koja je otkrila šta se dešava kada se pastiš i ironija istroše kao estetski pravci. Ali moglo se čuti šuškanje u masi kako niko nema pravo da sudi koji kulturni proizvodi su bolji od drugih, te je bilo jasno da ova publika nije spremna da se odrekne kulturnog relativizma i subjektivizma, da i dalje želi da se valja u toj beskrajnoj borbi. (Izjava koja se mogla načuti u sali: „Šta vam daje za pravo da kažete da serija *Charles in Charge* nije važna!“) Pravec diskusije me je naterao da se zapitam neće li možda u budućnosti $n+1$ krenuti stopama časopisa *Nju krajtirion* (*New Criterion*) i pokušati da izbegne hipsterizam i instant relativizam tako što će se prikloniti konzervativnoj etici. Nadam se da neće, ali ta mogućnost kao da tinja u arogantnoj staromodnosti koju časopis ponekad odaje. Što ih više njihova tobožnja publika optužuje za nepopravljivi intelektualizam, to pre mogu skrenuti ka iscrpljujućem elitizmu.

(S engleskog prevela **Tijana Sladoje**)